

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Locorum Communium Religionis Christianæ Partitiones

Arnoldus <Vesaliensis>

Coloniae, 1565

VD16 H 312

Caput 25. Quid liberum arbitrium?

urn:nbn:de:hbz:466:1-30256

L I B E R II.

inferiorem animæ portionem, cuius
in muliere typum esse diximus.

Caput 25.

Quid liberum arbitrium?

Liberum arbitrium est facultas
iudicandi de suis actionibus,
& liberè aliud præ alio eligen-
di. Libertas enim arbitrii purè & pro-
priè in eo sita est, vt sit quis sui iuris
sueq; potestatis in diiudicandis actio-
nibus, & vt inter plura sine vlla ne-
cessitate aut coactione sumat seu ac-
ceptet, quod pro loco & tempore con-
uenientius esse iudicat, cæteris repu-
diatis. Quare duplex est liberi arbi-
trii actus, & in eius officium concur-
rere necesse, tum rationis iudicium,
tum ipsam voluntatis electionem: à
quibus potentijs nomen etiam vsur-
passe videmus. Siquidè Arbitrii vox
ad rationem pertinet, cuius officium
est discernere inter bonum & malū.
Libertatis nomen ad voluntatē, quæ
ad vtrumlibet flecti potest.

Libertatem arbitrii habet etiam
Deus, angeli, & homines beati: pror-
sus ab omni inconstantia, atque etiā
peccati seruitute alieni.

In nobis secundū status diuersos,
diuersa quoque inuenitur libertas.

D 6 In sta-

Luc. 15.

LOCORVM COMMVNIVM
In statu namque primo potuit homo
peccare, & non peccare: in beatitudi-
ne non poterit peccare. Ante repara-
tionem non potest non peccare mor-
taliter: post reparationem autem, ve-
nialiter.

2. Cor. 3.

Ioan. 8.

Rom. 6.

Ioan. 8.

Vnde patet, peccato vulneratum
esse liberum arbitrium, in his quæ na-
turalia, & gratuitis donis spoliatū,
ad quæ sine gratia restitui nō potest.

Est autem triplex libertas, scilicet
à coactione, quæ manet homini sem-
per: à miseria, & hanc libertatem ha-
buit in statu primo, & habebit in glo-
ria: & à peccato, quam per gratiam
assequitur in via.

Iustitia verò destitui: non liber-
tas, sed seruitus est dicenda.

Quamuis autem & posse bonum
& malum, vtrunque sit à libero arbi-
trio, tamen alterum habet ex se: alte-
rum autem à gratia, sine qua ad bo-
num liber non est.

Hinc & liberum arbitrium per pec-
catum quodam modo corruptum est
& imminutum, eo quod ante pecca-
tum poterat moueri ad bonum, post
autem non sic.

Neque enim libertas naturæ seu à
coactione sufficit ad bonum agen-
dum, nisi gratia concurrente. Non
enim

L
enim est c
Dei per gr

Que oper

D
V
re
præparat
rantem, r
effectu ve

Hinc
hominem
rari ex l
cū dica
tis nequ
Dei. Neq
miseretur
ideo vul
miseretur
tur, qui l
nit & pr
tam, ad e

At ea
rans & c
ueniens

Quæ
des est d
tem bo
sed natu

enim est currentis, nec volentis, sed *Rom. 9.*
Dei per gratiam miserentis.

Caput 26.

Quæ operans & cooperans gratia?

Duplicem Deus gratiam libero confert arbitrio: operantem, nempe qua voluntatem præparat, ut bonum velit: & cooperantem, ne frustra, sed ipsa re atque effectu velit.

Hinc malè sentit hæreticus, putâs hominem posse & velle bonum operari ex libero arbitrio sine gratia, *Rom. 9.*
cùm dicat Apostolus: Non est volentis neque currentis, sed miserentis Dei. Neque enim ideo Deus alicuius miseretur, quia velit & currat: sed ideo vult & currit, quia Deus eius miseretur: ita ut totum Deo tribuatur, qui hominis voluntatem præuenit & præparat, & adiuuat præparatam, ad efficaciter operandum. *1. Cor. 13.*
Psal. 26.

At eadem gratia, quæ dicta est operans & cooperans, quandoque & præueniens & subsequens nominatur.

Quæ operans seu præueniens, si des est dilectioni coniuncta, voluntatem bonam non quidem tempore, sed natura & causalitate præcedens: *Psal. 58.*
Matt. 5.
Luc. 11.

D 7 ab ipsa